

Eline Olsborg Hansen
Miljømerking
Tordenskiolds gate 6 B
0160 Oslo

Oslo, 25. januar 2010

Høringsuttalelse fra Norges Astma- og Allergiforbund

Reviderte kriterier for kosmetiske produkter

Våre kontaktpersoner:

generalsekretær Geir Endregard: 23 35 35 35 / 95 84 62 20 / geir.endregard@naaf.no
markedskonsulent produktavtaler Torhild Fåhle: 23 35 35 17 / 40 43 61 81 / torhild.fahle@naaf.no
saksbehandler produktavtaler Kent Hart: 23 35 35 38 / 40 43 61 82 / kent.hart@naaf.no

Deres ref.: 2009399/1.1.3/AH/eoh

Vår ref.: 05-10/-GEn

Høringsuttalelse fra Norges Astma- og Allergiforbund

Norges Astma- og Allergiforbund (NAAF) har gått gjennom Stiftelsen Miljømerking (heretter kalt Miljømerking) sine reviderte kriterier for kosmetiske produkter. NAAF er meget fornøyd med at kriteriene for slike produkter nå strammes inn på flere punkter fra Miljømerking sin side. Vi har i vårt skriftelige høringssvar valgt å gi kommentarer til noen viktige kriterier og viser ellers til kommentarer meldt under muntlig gjennomgang av foreslåtte kriterier på deres kontor 14. januar 2010.

Bakgrunn for våre tilbakemeldinger

Som Miljømerking er kjent med driver NAAF også en egen merkeordning med hovedfokus på helse. Vi har også fra i fjor formelt innført et generelt kriterium at produkter som vi anbefaler også skal tilfredsstille Miljømerking sine kriterier. Dermed skulle gode basiskriterier for miljø være dekket og vi kan konsentrere oss om å sette enda strengere helsekrav enn det som ligger i Miljømerking sine kriterier. I og med at Miljømerking vil påvirke et massemarked, prøver NAAF å gi drahjelp til de som går ekstra langt i produktutvikling med optimale helsekrav, utfyller merkeordningene hverandre på en god måte for samlet å bevege produkter samfunnet benytter raskest mulig i mer miljø- og helsevennlig retning.

Basert på dette så er våre tilbakemeldinger i dette høringssvaret således det vi mener er riktig nivå for Miljømerking å legge seg på ut fra sin funksjon som merkeordning og således vil NAAF på flere områder ha enda større krav.

Generelle betraktninger

NAAF vil rose Miljømerking for flere forbedringer. Sammenlånningen av kriteriene for kosmetikk med såpe og sjampo støttes i sin helhet, da dette er produkter for personlig pleie og det synes naturlig å regulere disse sammen. NAAF er positive til at det belyses svakheter i kosmetikkdirektivet og at bidraget fra Miljømerking vil i stor grad bidra til å styrke miljøhensyn, men også styrke helsehensynet i produkter merket med Miljømerking. Det reviderte dokumentet belyser også noen andre viktige momenter:

- Spesiell innstramming for produkter til bruk på baby og barn er viktige
- Justering av faktiske doser brukt ved såpedispensering gir et riktigere bilde av forbruk
- Naturkosmetikk er ikke garantert helsevennlig

I tillegg vil vi generelt støtte innskjerping om forurensninger av råvarene selv om vi nok synes en kunne gått lengre på dette.

NAAF er også veldig positive til at krav til nanopartikler inkluderes, se for øvrig spesifikk kommentar senere.

Det fremgår av forslaget at man ikke skal tillate allergifremkallende stoffer. Dette er definert ut fra om stoffene er klassifisert sensibiliserende etter R42 og/eller R43. Samtidig er det gjort unntak for parfyme. Dette er problematisk og vil bli adressert senere i vårt høringsvar.

NAAF er av den oppfatning at en ikke kan fronte produkter som "frie for allergifremkallende stoffer" (som det står i bakgrunnsdokumentet på side 13) ved å bruke kravene til R42/R43. Dette er en håndterbar fremgangsmåte for å sikre at en "reduserer" både forekomst og mengde av allergifremkallende stoffer i produktet, men det gir ingen garanti. Kunnskapen om hvilke stoffer som kan gi allergi er mangelfull, og for det andre er vi usikre på om prosessen/kriteriene med å få stoffer klassifisert er god nok for en slik beskrivelse. Videre vil forurensninger i de tillatte doser kunne være allergifremkallende for en stadig mer sensitiv befolkning.

Det er også et åpent spørsmål om all kosmetikk kan få Miljømerkings godkjenning. Det er i 2009 satt en stopper for å tillate bruken av ordet miljøvennlig i forbindelse med biler, uansett hvor lite de forurenser i forhold til andre. Parfyme er et økende problem i vårt samfunn noe som også adresseres i bakgrunnsdokumentet. Det som ikke dokumentet tar tilstrekkelig inn over seg er at mange reagerer ikke-allergisk på parfyme. Dvs. at man reagerer på lukten i seg selv via luftveiene og får fysiske plager av denne. Overdreven parfymebruk kan hos luktfølsomme føre til ubehag eller gi opphav til irritasjonsreaksjoner i allerede irriterte luftveier som for eksempel hos astmatikere. Slike reaksjoner kan også skje utenfor NAAFs målgrupper, men også innen Miljømerking sitt nedslagsfelt som er den generelle befolkningen. Det er et økende antall slike henvendelser til oss. Det er allment kjent at lukt i seg selv kan være ubehagelig og sågar tvinge personer bort fra et område, satt på spissen kan lukt for eksempel i ekstremtilfeller brukes som et ikke-dødelig våpen. Det ser altså ut til at en økende antall personer reagerer "tilsvarende" på selve parfymelukten, og således tvinges bort fra steder der parfyme brukes.

I 2009 fikk vi den nye diskriminerings- og tilgjengelighetsloven i Norge. Der er miljøhemming også dekket. Vi har allerede fått gode tilbakemeldinger på våre utspill om parfyme som økende problem av likestillings og diskrimineringsombudet.

NAAF mener derfor at parfyme, som parfyme, på samme måte som bil, ikke kan få Miljømerking-godkjenning. Parfyme som tilsats i annen kosmetikk behandles under K15.

Spesifikke kommentarer til foreslåtte kriterier

Vi velger å gi noen spesifikke kommentarer til:

- K6 - Nanomateriale/-partikler
- K15 - Parfyme
- K16 - Konserveringsmidler
- K21 - Enzymer
- K24 - Krav på fargeemner i hårfarge

K6 - Nanomateriale/-partikler

Miljø- og helsebelastningen fra nanomaterialer er i dag ikke spesielt godt dokumentert og det er mange grunner til å bruke "føre-var" holdninger. I kontrast er TiO₂ relativt godt dokumentert, det eksisterer en lang historikk med bruk og fordelene med mindre partikkelstørrelser sikrer bedre egenskaper i smørbarhet på hud.

NAAF velger å støtte forslag A med den begrunnelse av at ulempene med å ikke kunne tilby en Svanen-merket solkrem som inneholder høyere andeler av mekaniske filtre som TiO₂ kan medføre flere uheldige omstendigheter:

1. Om solkremer ikke kan Svanen-merkes kan det bli en markedsdreining, hvor frafallet av en viktig markedsuavhengig merkeordning som Miljømerking, som sikrer forbrukernes interesser med helse- og miljøvennlige solkremer, kan bidra til salg av flere mindre miljø- og/eller helsevennlige produkter for solbeskyttelse.
2. Som en følge av pkt 1) kan det stilles spørsmål om dersom andelen TiO₂ i de tryggere solkremene blir redusert (dvs, ikke stimulert til bruk av) kan andelen kjemiske filtre (som vi ikke ønsker) i mainstream-produktene øke fordi dette kan etterspørre solkremer som kan være lettere å smøre ut.
3. Kjemiske filtre brytes raskere ned, og kan gi forbrukerne falsk trygghet i solen, også fordi kjemiske filtre brukes til å få SPF-verdiene høyere. Dessverre er de kjemiske filtrene i mindre grad dokumentert hva angår nedbrytningsprodukter.

Det skal også nevnes at TiO₂ benyttet i solkremer solgt på det nordiske markedet selges og benyttes kun i en kort sesong, og utslipp vil følgelig være av kortere varighet, fortrinnsvis i et nordisk miljø. NAAF ønsker likevel å understreke at risikovurderingen rundt bruk av TiO₂ er uavklart og det bør det iverksettes strakstiltak som sikrer forbrukernes interesser om det skulle komme ny kunnskap som belyser uønskede effekter.

K15 - Parfyme

I hovedsak har Miljømerking fokus på miljø og nedbrytbarhet, men siden kjente helseeffekter av parfymestoffer eksisterer og er godt dokumentert, er betraktninger rundt helse når det kommer til kosmetikk og i høy grad parfymebruk aktuelt for Miljømerking å ta standpunkt til.

På sikt vil nok mange flere av oss utvikle parfymeallergi eller lide under overfølsomhetsreaksjoner fra luftveiene av mer uspesifikk art om ikke parfymebruken blir strengere regulert. WHO sine prognoser for allergier er at over 50% av verdens befolkning har en eller annen allergi i 2030. Rent konkret er sensitivisering og allergi mot parfyme i all hovedsak beskrevet som kontaktallergi, der noe av skylden nok ligger i at folk utsettes for parfymestoffer fra veldig mange kilder. De individene som er mest følsomme risikerer veldig tidlig å overskride sin tålegrense med mulighet for å utvikle kontaktallergi når de er i kontakt med den komplekse eksponeringen som kosmetiske produkter gir i det daglige liv. Til sammenligning vil andre mindre følsomme individer trenge høyere doser av parfymestoffer de utsettes for før de risikerer å utvikle allergi.

Når det gjelder bransjens eget regulerende organ (IFRA og K13), så foreligger det til NAAFs kjennskap ingen endelig konsensus rundt en rangering av risiko av de 26 stoffene som denne listen omfavner. Så lenge verken IFRA, mattilsynet eller andre vitenskapelige komiteer og miljøer kan enes om hva som er trygge nivåer for hvert enkelt parfymestoff, er det en bortimot futil handling å sette generelle nivåer (10/100 ppm) som gjelder alle 26, men vi innrømmer at det er et steg i en retning som er til det bedre for alle. Paradoksalt kan man ved å etablere trygge grenser for parfymestoffer skape et kunstig skille i befolkningen som ivaretar hensynet til de aller fleste, men ikke hensynet til de aller mest følsomme. Vi har merket oss at Miljømerking sitt forslag omfatter også alle R43 merkede dufttilsetninger, som NAAF støtter inkluderingen av.

I sammenheng med K15 så tillates det ikke parfyme i produkter tiltenkt barn (K14) og dyr (K28), men for voksne tillates dette. Dette kan oppfattes dit hen at hensynet til dyr er større enn for voksne mennesker.

NAAF mener derfor at følgende endringer på kriterium K15 bør sterkt vurderes:

Kosmetiske produkter som hovedsakelig er laget for å lukte tillates ikke.
Parfymetilsats til et kosmetisk produkt skal med normal dosering av produktet ikke kunne merkes av andre personer på en avstand av 50 cm etter 15 minutter.

Ett parfymeemne eller andre duftende tilsatser som er vurdert som sensibiliserende med R43 (H317), eller som inkluderes av de til enhver tid deklarererte parfymestoffene i IFRAs retningslinjer får ikke inngå med mindre enn 0,0001 % (1 ppm) i leave-on produkter og mindre enn 0,001 % (10 ppm) i rinse-off produkter

Med dette kan det brukes begrenset parfyme for å sikre en behagelig opplevelse med påføring, men en vil stort sett unngå parfymetilsats som er ubehagelig/skadelig for andre. Med slike kriterier vil NAAF trygt kunne be brukere i det offentlige rom velge våre, og hvis produktene ikke finnes, be de velge Svanen-merkede produkter. Med dagens foreslåtte kriterier vil vi ikke kunne det.

K16 - Konserveringsmidler

Konservering av produktene er nødvendig, men representerer en utfordring for de som produserer kosmetiske produkter når listen over konserveringsmidler som kan brukes blir mindre og mindre. Det bør uansett etterstrebtes lave nivåer som sikrer at produktet er holdbart i den tiden det brukes. På den annen side kan for dårlig konserverte produkter også medføre helsefare om det oppstår mikrobiell vekst.

I bakgrunnsdokumentet stilles det spørsmålsteget ved relevansen av biocid-produkter for husholdningsbruk. Som en del av kravet vises det til fare for utvikling av øket bakteriell resistens. I de tilfeller det benyttes alkoholbasert desinfeksjon er det mulig å unngå denatureringsmidler som er miljøbelastende og som kan mistenkes å medvirke for øket mikrobiell resistens. Dette forslaget fra NAAF favner om flere deler av Miljømerking sitt kriterieforslag for kosmetiske produkter, da bærermaterialer (for eksempel i våtservietter) også skal kunne merkes med Miljømerking om desinfeksjonen forlater produktet fullstendig og ikke medfører noen videre belastninger.

K21 - Enzymer

Det stilles krav til forbud mot enzymer i sprayprodukter, men tillates som ikke støvende granulat eller i en slurry. Om enzymer skulle finne veien inn i et leave-on produkt burde det tilføyes noe som regulerer dette, da det åpnes opp for å tillate disse selv om de er merket med R42/R43. Enzymer er proteiner og kan tenkes å gi allergiske reaksjoner. En utvidelse av dette kravet vil ta høyde for om enzyholdige produkter som kan brukes hudnært dukker opp.

K24 - Krav på fargeemner i hårfarge

Rent prinsipielt er det mange problemer knyttet opp til farging av hår, og NAAF mener at det burde heller ikke stimuleres til merking av slike produkter både av hensyn til frisører og forbrukerne. Det skal understrekes at Miljømerking sitt utkast til kriterier for kosmetiske produkter vil i sin helhet fange opp og regulere bruken av mange hårfargestoffer, sannsynligvis alle tillatte per i dag, så kravet som det står er uvirksomt.

Vi vil anbefale at våre kommentarer vurderes seriøst og vi ser frem til fortsatt godt faglig samarbeid og ønsker Miljømerking lykke til med implementering av de nye kriteriene.

Med vennlig hilsen
for Norges Astma- og Allergiforbund

Geir Endregard
generalsekretær